

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема:

„Проучване на системи за безопасност на труда в яхтени пристанища“

представен от **Йомер Бозкурт**

за присъждане на образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Техника на безопасността на труда и противопожарна техника“, докторант към катедра „Строителство на сгради и съоръжения“ на Архитектурен факултет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

от проф. д-р инж. **Стефан Терзиев**

Предложеният дисертационен труд от докторанта Йомер Бозкурт е в обем от 191 страници, включва 19 схеми, 41 таблици, като са ползвани 270 литературни източника на английски, турски и български език, оформен на много добро ниво.

1. Кратки биографични данни:

Йомер Бозкурт е роден на 6.01.1962 г. в Чандарлъ, област Дикили, Р Турция. Завършил бакалавърска степен в Анадолския университет 1984-1990 г., а магистърска степен в Истанбулския университет през 2013 година.

2. Актуалност на разработения труд:

Темата е актуална и важна, което произтича от стремежа за свеждане до минимум както на човешките жертви, така и на материалните и екологични щети в разглежданата област, като тези въпроси не са решени на необходимото ниво, както на теория, така и на практика в Република Турция и много други страни.

Това налага активното използване и прилагане на съвременни методи и технологии за качествено обучение на екипажите, обслужващите и работещите на тези пристанища, още повече, че екипажите са отговорни и за пасажерите както на пристанищата, така и в открити води.

Цел:

Целта е създаване на безопасни условия на труд за ограничаване на трудовите злополуки и пожари в яхтените пристанища на Република Турция.

Задачите, чрез които се постига целта на този труд, са следните:

1. Определяне видовете злополуки в структурата на яхтените пристанища на Р.Турция.
2. Анализ на съответствието на функционалните характеристики на съоръженията в яхтените пристанища с изискванията за безопасни условия на труд.
3. Анализирание:
  - Експлоатацията, обслужването, контрола и диагностиката на съоръженията в яхтените пристанища за осигуряване на безопасни условия на труд.
  - Поддържането и ремонта на съоръженията в яхтените пристанища за постигане безопасни условия на труд.
4. Анализ на характеристиките и факторите при идентифициране на трудовите злополуки и пожари в яхтените пристанища на морската и сухоземната им част, определяне местата и причините за настъпването им с оглед създаване политика на превенция.
5. Предоставяне в съществуващата статистическа система на трудови злополуки хармонизирани класификации за характеристиките на трудовите злополуки в яхтените пристанища, предложение на модел за регистрирането и анализирането им с цел намаляване до минимум трудовите злополуки в тази област.

Уводната част на работата обхваща задълбочен анализ за състоянието на проблема на базата на много статистически материал в света, Европа и Р Турция. Анализът на тези данни именно обуславя актуалността, целите и задачите на труда, обхващащ яхтените пристанища на Р Турция.

В първа глава на труда, състоящ се от четири части, основно място заемат целта, важността, ограниченията и предположенията, свързани с извършеното

проучване. Фиксиран е модел на литературно проучване с поле за действие в областта на безопасността на труда, културата на безопасност, приложението на безопасността на труда и са сформирани изследователски хипотези за анализиране на проучвания проблем.

Във втора глава се разглеждат в концептуална рамка системи за безопасност на труда, като е анализирана темата на национално и международно ниво. Прилагането на система за управление на безопасността на труда, концепцията и системата за управление на работната сила, се променят в зависимост от нивото на културата на безопасност на труда и естествено са различни при различните фирми и дейности. Понятието „култура на безопасност“, играещо ключова роля за решителното намаляване на трудовите злополуки е понятие, върху което особено много се акцентира през последните няколко години. Освен това в тази глава са разгледани естеството и степента на културата на безопасност и влиянието им върху реализацията на безопасността на труда.

В третата глава на работата акцента е поставен върху яхтите и са направени точни определения за яхтените пристанища в Република Турция като цяло, за пристанище, за яхтено пристанище и за марина (малко пристанище за лодки и яхти), направена е квалификация на инфраструктурата и строителството на яхтени пристанища в Р Турция, актуалното състояние на яхтените пристанища и бизнес администрацията им. Освен това е обърнато внимание на приложението на безопасността и охраната на труда в яхтените пристанища. Особено място е отделено на факторите, влияещи на безопасността на труда и връзката им с безопасността на труда на яхтените пристанища на национално и международно равнище. Направена е оценка на риска, като наред с трудовите злополуки е разгледан и въпроса за възникването на пожари на яхтите.

В четвърта глава основно място заема проведената анкета сред работещите на яхтените пристанища, фокусирана главно върху събиране на данни относно културата на безопасност и приложението ѝ на практика. Анкетата е проведена сред работещите в 268 яхтени пристанища в Р. Турция и получените резултати

са дадени в приложение, като са категоризирани, използвайки програмата SPSS2.0. Резултатите от анкетата са анализирани от потвърдителен фактор $Ki - kare$ тест (хи-квадрат тест), t-test (т-критерий на студента), а също така са приложени корелационен и регресионен анализ. От получените резултати е направена обща статистика относно системите за безопасност на труда, културата на безопасност на труда и реализацията им на практика на яхтените пристанища.

Резултатите от изследването позволяват усилията целево и ефективно да се насочат към създаване и усъвършенстване организацията за постигане на безопасни условия на труд в тази сфера.

Автореферат

Авторефератът отразява всички основни части на дисертационния труд, отговаря на изискванията и дава възможност ясно да се покажат научно-приложните и приложни приноси на работата.

3. Степен на познаване състоянието на проблема.

Докторантът отлично е запознат със състоянието на проблема в Р. Турция и в света.

4. Научно, научно-приложни и приложни приноси на дисертацията.

Докторантът посочва четири научно-приложни приноси, с които съм съгласен. Посочени са и пет приноса с приложен характер, с които също съм съгласен.

5. Преценка на публикациите по темата на дисертацията.

Докторанта е публикувал основните моменти от работата в три публикации: един доклад на международна научна конференция и два в реферирани списания. По този начин са апробирани съществени части от нея и специалистите са имали възможност да се запознаят с изследванията, изводите и препоръките.

6. Мнения, препоръки и забележки:

Дисертационния труд е структуриран правилно, като целта и задачите на дисертацията са коректно дефинирани, обема, предмета и границите на изследването са определени правилно. Графичното оформление на труда и

автореферата е много добро, като в текстовата част са налице правописни и стилни грешки.

7. Заключение:

Най-отговорно считам, че предоставеният дисертационен труд и авторефератът са разработени на високо ниво, с нужното качество и в достатъчен обем и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р. България – ЗРАСРБ (ДВ. бр.38 от 21.05.2010г, изм. ДВ., бр.81 от 05.10.2010г. и изм. ДВ., бр.101 от 28.12.2010 г.) Правилника към него и Инструкция №6 за академичния състав на ВСУ “Черноризец Храбър“. Гореизложеното ми дава основание да предложа с най-дълбоко убеждение на уважаемите членове на научното жури на докторанта Йомер Бозкурт да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

9.08.2017 г.

Рецензент:

/проф. д-р инж. Стефан Терзиев/